ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **O. K.,** zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství Policie Libereckého kraje**, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2017, čj. KRPL-70163-15/ČJ-2017-180022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 29. 11. 2017, čj. 60 A 8/2017-52,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny. Dne 17. 7. 2017 byl žalobce rozhodnutím žalované zajištěn na dobu 30 dnů podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, protože zde bylo nebezpečí, že by mařil výkon správního vyhoštění. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu. Podle krajského soudu žalovaná dostatečně odůvodnila, proč nelze v případě žalobce uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b a § 123c

zákona o pobytu cizinců. Soud souhlasil se žalovanou, že nepřicházelo v úvahu uložit žalobci složení peněžních prostředků ani povinnost nahlásit adresu, na níž se bude zdržovat. Podle soudu žalovaná rovněž dostatečně zvážila, zda žalobci hrozí v důsledku vycestování na Ukrajinu vážná újma. Krajský soud proto žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel považuje za nepřijatelný závěr žalovaného i krajského soudu, podle nějž není možné v jeho případě uložit zvláštní opatření jenom proto, že se prokázal padělaným rumunským dokladem. Z judikatury NSS podle stěžovatele vyplývá, že nelze paušálně zajišťovat cizince, kteří využili padělaný pas. Musejí být blíže posouzeny okolnosti případu, aby se minimalizoval zásah do stěžovatelovy osobní svobody. Stěžovatel z rozsudku NSS ze dne 28. 2. 2016, čj. 5 Azs 20/2016-48, vyvodil, že pouze nelegální pobyt by sám o sobě neměl vést k zajištění. Ani využití padělaného dokladu by podle stěžovatele nemělo být „vstupenkou“ do zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel je také přesvědčen, že se žalovaná nevypořádala s možnou vážnou újmou, která by stěžovateli hrozila v případě vyhoštění na Ukrajinu kvůli tomu, že nenastoupil vojenskou základní službu. Konkrétní informace o posouzení stavu na Ukrajině se totiž vyskytly pouze v závazném stanovisku odboru azylové a migrační politiky ministerstva vnitra („OAMP“), a nikoliv v rozhodnutí žalované.

[3] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakovala, že použití zvláštních opatření by nebylo dostačující vzhledem k nebezpečí, že by stěžovatel opětovně nerespektoval právní předpisy České republiky. Toto své rozhodnutí žalovaná opřela o skutečnosti zjištěné v rámci správního řízení. Dále uvedla, že k závěrům ohledně možnosti stěžovatelova vycestování na Ukrajinu měla k dispozici závazné stanovisko OAMP, se kterým byl stěžovatel seznámen a nic proti němu nenamítal.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[4] NSS řízení o kasační stížnosti přerušil, a to v návaznosti na předběžnou otázku vedenou Soudním dvorem jako věc C-704/17. Zde se totiž řeší, zda právo EU brání takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje NSS přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn.

[5] Nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, Ústavní soud zrušil mj. § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ve znění zákona č. 222/2017 Sb., a to dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Nález byl vyhlášen dne 21. 1. 2019 pod č. 16/2019 Sb. Tím jednak odpadla překážka meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti, jednak se stalo řízení ve věci C-704/17 pro nynější věc bezvýznamným, a soudu tak odpadla povinnost vyčkávat rozhodnutí Soudního dvora. Proto NSS výrokem I rozhodl tak, že se v řízení pokračuje.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[7] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování,

> *pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[8] Zvláštními opatření za účelem vycestování cizince z území jsou podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, kde se bude zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, složení finanční záruky a povinnost osobně se hlásit policii ve stanovené době.

[9] NSS si je vědom, že zajištění představuje mimořádný institut cizineckého práva. Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince (jak plyne např. z rozsudku NSS ze dne 7. 12. 2011, čj. 1 As 132/2011-51, na který stěžovatel odkazoval). Zvláštní opatření však zároveň musí být skutečně účinné. Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Předpokládá se, že cizinec bude se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze podle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložit zvláštní opatření za účelem vycestování cizince (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, body 35–43).

[10] NSS souhlasí se stěžovatelem, že podle závěrů rozšířeného senátu NSS nelze použití některého ze zvláštních opatření paušálně vyloučit. Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, bod 41). Z rozhodnutí o stěžovatelově zajištění přitom plyne, že žalovaná se těmito hledisky zabývala.

[11] Ze spisu a z rozhodnutí žalované vyplývá, že si stěžovatel poté, co mu dne 22. 10. 2015 pozbylo platnosti polské vízum, obstaral od rusky mluvícího muže za 12 000 Kč padělaný rumunský doklad na jméno A. B. B.. Tímto dokladem se následně prokázal při sjednání ubytování na ubytovně a při policejní kontrole dne 12. 7. 2017, během níž byl zadržen. NSS souhlasí se závěrem žalované i krajského soudu, podle nějž dal stěžovatel tímto jednáním najevo, že nehodlá respektovat české právní předpisy a je schopen je úmyslně obcházet, místo toho, aby se pokusil během nikoliv krátké doby získat zákonný titul k pobytu na území České republiky. To podle NSS představuje dostatečně silné porušení veřejnoprávních povinností, které zakládá pochybnosti o tom, že by stěžovatel plnil povinnosti spojené se zvláštními opatřeními. NSS proto sdílí obavy

žalované, že by stěžovatel mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud by nebyl zajištěn.

[12] Proti uložení zvláštních opatření svědčily také další skutečnosti, které vyšly ve správním řízení najevo. Stěžovatel do protokolu uvedl, že má asi 700 EUR, které si přivezl z Ukrajiny, v České republice nepracuje, jezdí po kamarádech, rodinu má na Ukrajině a momentálně je ubytován na ubytovně, kde měl platit 250 Kč na den a 200 Kč zálohu na klíče. Z toho lze usoudit, že stěžovatel neměl dostatek peněz na složení finanční záruky. Množství peněz mu patrně rovněž nedovolovalo setrvat v dané ubytovně delší dobu, takže nepřicházelo v úvahu ani to, aby se podrobil povinnosti zdržovat se na uvedené ubytovně za účelem kontroly. Ubytovna, na níž byl zadržen při policejní kontrole, navíc nebyla jeho prvním místem pobytu na území. Ze správního spisu je zřejmé, že těmito informacemi žalovaná disponovala a při svém rozhodování z nich vycházela. NSS proto ve shodě s krajským soudem považuje neuložení zvláštních opatření za správné a dostatečně zdůvodněné.

[13] NSS se dále zabýval námitkou, že se žalovaná dostatečně nevypořádala s možnými následky stěžovatelova vyhoštění na Ukrajinu, tj. vážnou újmou spočívající v trestním postihu za to, že se stěžovatel vyhnul vojenské službě. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, je *správní orgán povinen zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění cizince, pokud mu byly tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v průběhu řízení vyšly najevo.* Z rozhodnutí žalované je patrné, že při svém rozhodování vzala v potaz informace, které stěžovatel uvedl a ze kterých plynulo, že mu nejsou známy žádné překážky jeho vycestování na Ukrajinu kromě možného postihu za nenastoupení vojenské základní služby. Tato namítaná skutečnost však byla posouzena v rámci závazného stanoviska OAMP, podle kterého byl návrat stěžovatele na Ukrajinu možný. Žalovaná v odůvodnění uvedla, že při posouzení možnosti vyhoštění (tzn. toho, zda stěžovateli nehrozí vyhoštěním vážná újma) vychází z materiálů shromážděných ve správním spisu. Mezi ně nepochybně patří již zmíněné závazné stanovisko. Žalovaná tedy měla dostatečné podklady k posouzení, zda nemůže být hrozící újmou zmařen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Ač se tedy žalovaná vypořádala s možnými překážkami vycestování poměrně stručně a obecně, NSS souhlasí s krajským soudem, že postupovala v souladu se zákonem.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

[15] Podle § 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl ve věci jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d)vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní

pokračování

tarif)]. Za provedený úkon právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 3 400 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 % (tzn. 714 Kč), celkem tedy 4 114 Kč. Tuto částku NSS vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu